

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3088/2015. (V. 19.) AB VÉGZÉSE**alkotmányjogi panasz visszautasításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.V.21.259/2013/7. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 67.Pf.632.064/2013/5. számú ítélete, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 10.P.91.571/2011/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján 2014. október 1-jén alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Kúria Pfv.V.21.259/2013/7. számú – részére 2014. augusztus 5-én kézbesített – ítélete, a Fővárosi Törvényszék 67.Pf.632.064/2013/5. számú ítélete, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 10.P.91.571/2011/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárásban a felperes keresetében – egyebek mellett – kérte a közte és az alperes (a továbbiakban: indítványozó) között létrejött megbízási szerződés 3. pontja érvénytelenségének a megállapítását, és az ennek alapján – sikerdíj jogcímén – kifizetett 6 332 114 forint visszafizetését.
- [3] A megbízási szerződés támadott rendelkezése szerint a felek abban állapodtak meg, hogy a felperes a kikötött egy éves megbízási díj 60%-át kitevő sikerdíjat köteles fizetni az indítványozónak, amely bármely ellenszolgáltatás nyújtása nélkül szerződéses kötelezettség.
- [4] Az indítványozó kérte a kereset elutasítását. Érveit részben arra alapította, hogy a felperes és közte valójában nem megbízási szerződés, hanem munkaszerződés jött létre. Ebből következően a kikötött összeg nem sikerdíj, hanem

prémium, amely munkabér jellegű járandóság, ezért részére ez az összeg több-
letteljesítmény nélkül is jár.

- [5] 1.2. Az elsőfokú bíróság a perben lefolytatott széleskörű bizonyítás eredményeként megállapította, hogy a felperes és az indítványozó között „sikerdíjas megbízási szerződés” jött létre. Megállapította továbbá, hogy a szerződésnek a keresetben támadott pontja – figyelemmel a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4. § (1) bekezdésére – érvénytelen. Kötelezte ezért az indítványozót, hogy fizesse vissza a felperes részére a „sikerdíj” jogcímén kifizetett összeget.
- [6] 1.3. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [7] 1.4. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Rámutatott, hogy az eljáró bíróságok megalapozottan jutottak arra a következtetésre, hogy a felek közötti jogviszony nem munkaviszony. Megállapította, hogy a külön feladat meghatározása nélkül, szolgáltatás ellátása hiányában kikötött sikerdíj jóerkölcsebe ütközik [Ptk. 200. § (2) bekezdés]. Utalt továbbá arra is, hogy a sikerdíj ilyen módon való kikötése a jóhízeműség és tisztesség követelményét is sérti [Ptk. 4. § (1) bekezdés].
- [8] 1.5. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdése, T) cikk (1) bekezdése, I. cikk (1) bekezdése, II. cikk és XII. cikk (1) bekezdése sérelmét állította.
- [9] Álláspontja szerint az a tény, hogy a jóerkölcse fogalma – mint általánosan kötelező magatartási szabály – nincs jogszabályi szinten konkrétan megfogalmazva, sérti a jogi szabályozás alkotmányos követelményét. Általános magatartási szabályt ugyanis kizárólag „az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg”. Erre tekintettel a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdésének első mondatát.
- [10] Kifejtette azt az álláspontját is, hogy a Kúria „mindennemű logikai levezetés, sőt indokolás nélkül jut” arra a következtetésre, hogy a perbeli jogviszony megbízási jogviszony.
- [11] Nézete szerint a Kúria tévesen állapította meg, hogy magatartása nem felel meg a polgári jogi viszonyokban általában elvárható zsinórmértéknek, és ez sérti az emberi méltóságát.

- [12] 1.6. Az indítványozó – hiánypótlási felhívást követően – alkotmányjogi panaszának kiegészítését határidőben benyújtotta, és abban – az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésével kapcsolatban kifejtettek kivételével – fenntartotta az általa korábban előadottakat azzal, hogy az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető jog sérelmét is állította.
- [13] Az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdésének és a XII. cikk (1) bekezdésének együttes értelmezéséből álláspontja szerint az következők: mindenki maga választhatja meg, hogy milyen gazdasági és munkajogi formában kíván dolgozni. „Ennek megfelelően a feladat ellátásának formája szerint nem lehet megkülönböztetni, hogy jár-e ellenszolgáltatás a tevékenységért, vagy sem.”
- [14] 2. Az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai feltételeit vizsgálta.
- [15] 2.1. Ennek keretében megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására jogosult [Abtv. 51. § (1) bekezdés], és az alkotmányjogi panaszt határidőben nyújtotta be [Abtv. 30. § (1) bekezdés].
- [16] Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésben foglaltakhoz mérten tartalmaz-e határozott kérelmet.
- [17] Annak ellenére, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapította, az alkotmányjogi panasz tartalma alapján megállapítható az a törvényi rendelkezés (Abtv. 27. §), amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására. Az indítványozó kérelme ugyanis egyértelműen arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg „a Pesti Központi Kerületi Bíróság mint elsőfokú bíróság 10.P.91.571/2011/13. számú, a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 67.Pf. 632.064/2013/5. számú, továbbá a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.259/2013/7. számú ítéleteinek alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azokat”.
- [18] Az Alkotmánybíróság ezért a határozott kérelemnek az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pontjában foglalt követelményét teljesültnek találta.
- [19] Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét.
- [20] Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket [Kúria Pfv.V.21.259/2013/7. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 67.Pf.632.064/2013/5. számú ítélete, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 10.P.91.571/2011/13. számú ítélete].

- [21] Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az Alaptörvénynek az indítványozó által megsértettnek vélt rendelkezéseit [Alaptörvény M) cikk (1) bekezdés, T) cikk (1) bekezdés, II. cikk, XII. cikk (1) bekezdés, XV. cikk (1) bekezdés].
- [22] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdése, T) cikk (1) bekezdése, II. cikke és XII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [23] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az indítványozó által hivatkozott XV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában rámutat, hogy az indítvány ebben a részében nem tartalmaz a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenessége kapcsán az általános egyenlőségi szabállyal összefüggő indokolását. Nem tekinthető ugyanis ilyen indokolást megalapozó érvelésnek az, hogy hivatkozott az Alkotmánybíróság 61/1992. (XI. 20.) AB határozatára. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt ezért ebben a vonatkozásban az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.
- [24] Az alkotmányjogi panasz tartalmaz kifejezett kérelmet a megjelölt bírói döntések megsemmisítésére.
- [25] Az indítványozó alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek a fentiek szerint felel meg.
- [26] 3. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság formai feltételeinek vizsgálatát követően az alkotmányjogi panasz tartalmi követelményeit vizsgálta. Ennek során azt mérlegelte, hogy az indítvány befogadhatóságának tartalmi feltételei – így az Abtv. 27. §-a és 29. §-a szerinti feltételek – az adott ügyben fennállnak-e.
- [27] Az Abtv. 27. §-a értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [28] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [29] A hivatkozott rendelkezésekhez mérten az adott ügyben az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg.
- [30] 3.1. Az indítványozó a bírói döntés alaptörvény-ellenességét részben az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdésével és T) cikk (1) bekezdésével kapcsolatban állította. Ezzel összefüggésben az alkotmánybíróság a következőkre mutat rá.

- [31] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze, ezért az – a jobbiztonság egyes elemeinek kivételével – csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható, valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének a megállapítása alkotmányjogi panasz keretében nem indítványozható {lásd: 7/2015. (III. 19.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdése és T) cikk (1) bekezdése nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak, a felhívott alaptörvényi rendelkezések címzettje nem az indítványozó, nem biztosítanak számára jogot, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül erre alapítani.
- [32] Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt ebben a részében az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.
- [33] 3.2. Az indítványozó az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésének értelmezéséből vezette le azt az álláspontját, hogy a támadott bírói döntések sértik a munkához való jogát.
- [34] Az adott ügyben ugyanakkor az indítványozó az Alaptörvény XII. cikkének sérelmét nem a munkához való jog alkotmányos tartalmával összefüggésben állította, hanem valójában azt sérelmezte, hogy a bíróságok tévesen minősítették a perrel érintett jogviszonyt, mert álláspontja szerint az nem megbízás, hanem munkaviszony. Az indítványozó tehát alkotmányjogi panaszával valójában a perbeli megbízási jogviszony munkaviszonnyá minősítését, vagyis a bizonyítékok felülmérlegelését, illetve a bírói törvényértelmezés és az abból levont következtetések felülbírálatát kívánja elérni. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában azonban a bizonyítékok felülmérlegelésével, és a bírói törvényértelmezéssel összefüggésben megjelölt indokok nem vetik fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoznak meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem {lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Az Alkotmánybíróság ugyanis nem tekinthető a bírósági szervezetrendszer egyik felülbírálati fórumának, és ezért a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós törvénysértések önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére. Ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [35] Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt ezzel összefüggésben az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.
- [36] 3.3. Az indítványozó az emberi méltóság sérelmét az Alaptörvény T) cikkével összefüggésben kifejtett érveire alapítottan állította. Ennek értelmében azt

hangsúlyozta: a bíróság nem alapíthatja olyan rendelkezésre a döntését, amelynek tartalma nincs pontosan meghatározva. Álláspontja szerint a „jóerkölcsbe ütközés tilalmára” vonatkozó Ptk.-beli rendelkezések nem felelnek meg a jogalkotás alkotmányos követelményeinek. Az ezen alapuló bírói döntésnek ezért az a megállapítása, miszerint magatartása jóerkölcsbe ütközik és ellentétes a polgári jogi viszonyokban általában elvárható zsinórmértékkel, megsértette az emberi méltóságát.

- [37] Az Alkotmánybíróság az indítványozó hivatkozott érvelésére tekintettel hangsúlyozza, hogy a keretjellegű szabályozás alkotmányossági kérdéseit a jogbiztonság elvével összefüggésben fejtette ki. [lásd: 55/2001 (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 442, 461.]
- [38] Az Alkotmánybíróság gyakorlatára tekintettel ezért az indítványozó alaptalannul hozza alkotmányjogi összefüggésbe a keretjellegű szabályozás (generálklauzulák) kérdését az emberi méltóság védelmével. Ilyen összefüggés hiányában pedig az álláspontja szerint fennálló alkotmányossági aggályok nem vizsgálhatók érdemben.
- [39] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszát ezért ebben a vonatkozásban is az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2015. május 11.

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1723/2014.

